

Vi går mot nya tider?

Det är lördag, 30 september 2017. Vi är i Göteborg, "Lilla London", en sådan där mulen septemberdag. Bokmässan är inne i sitt slutskede. Omåttligt populära Camilla Läckberg presenterar sin tionde deckare i Fjällbackaserien, podcast-kollegerna Alex och Sigge diskuterar sin andra gemensamma bok "Rum". Bland all kändisglamour finner vi demokratins motståndsrörelse, Nya tider.

Yttrandefrihet, att föra fram åsikter utan censur, begränsning eller bestraffning. Vad säger det egentligen om vår tid? Under lördagsmorgonen möts vi av grupperingar av våldsverkande vita män, stolt prydda i sina tyrrunefanor och militärlika dräkter, längs Gustav Adolfs torg i centrala Göteborg. Allt började den 31 augusti 2016. I ett pressmeddelande förmedlar bokmässans vd, Maria Källsson, att den högerextremistiska och konspiratoriska tidningen, *Nya tider* är välkomna till 2016 års bokmessa. "Yttrandefriheten har segrat" säger Vávra Suk, chefredaktör för *Nya tider*. Efter en rad ändringar och kritik angående *Nya tiders* vara eller icke vara på bokmässan är det nu beslutat att *Nya tider* får delta.

Nya tider beskriver sig som en tidning som granskar makteliten. De besöker rättegångar och rapporterar de viktigaste nyheterna från Sverige och världen med unik information från folkets perspektiv. Men vilka är "folket"? Sedan januari 2017 har Sverige en befolkning på över tio miljoner folkbokförda människor, av dem har 9,15 miljoner svenskt medborgarskap. Ordet "folk" är en benämning för en större grupp människor som delar vissa gemensamma egenskaper. Vilka gemensamma egenskaper syftar egentligen Suk på? Givetvis menar Suk och *Nya tider* det "svenska". Det inkluderar inte vår tids svenska befolkning utan den "vita", "normativa", "västerländska" människan. Tvåbarnspappa, villa, svensk etnicitet, följt av vår tids kulturella normer. En människa i svenska idealismens spår.

Jag är kluven angående *Nya tiders* deltagande på bokmässan. Formellt begår de inga brott. Men de sprider sår, i vårt undermedvetna. Motsatta känslor och tankar uppstår, sida vid sida. Det är omöjligt att få en direkt kännedom om vad som döljer sig i det omedvetna men det rör sig ändå in i vårt vardagliga liv, liksom beteenden och relationer. Att släppa in *Nya tider* med motivering "för yttrandefrihet" leder till en normalisering. Vi människor har ett begränsat kritiskt tänkande, något Suk är väl medveten om. Även kallat "Slippery slope", en term som tidvis används inom retoriken. Om vi tänjer på en gräns riskerar vi att tänja på ännu fler. *Nya tider* använder en retorik där de vinklar sina nyheter genom att selektivt välja nyheter och fakta som stärker deras uppfattning om vad som är rätt tänkande. Problemet idag är att vissa fakta används som sanningar. Men det viktiga är att fakta ska stödja alla parter, där kunskap och sanning sätts i sitt sammanhang för att spegla verkligheten på ett objektivt sätt.

I Björn Wimans artikel "Skrattar man åt Sean Spicer förstår man inte hur farlig lögnen är i ett samhälle" publicerad i *Dagens Nyheter* den 24 september 2017, beskriver Wiman samtidens systematiska lögn. Lögnen, där idén om sanningen i ett samhälle upphävs. Wimans titel anspelar på Donald Trumps tidigare pressekreterare Sean Spicers deltagande under Emmygalan i Los Angeles. Spicer var gäst på galan och i ett tal drev han med ett av sina egna tidigare uttalanden. För att citera; "det här kommer bli den största publiken som någonsin kollar på Emmy-galan, både på plats och runtom i världen". Vid Donald Trumps presidentinstallation i januari 2017 konstaterades det att publiken var mycket mindre än vid tidigare tillfällen, något Spicer propagerade mot och sade att det var den största publiken som

Benjamin Tjäder
Blackebergs gymnasium
21/11-2017

någonsin bevittnat en presidentinstallation. Uttalandet möttes av stark kritik, där flera hävdade att det är fel att normalisera Spicer, efter att han ljugit för allmänheten samtidigt som det gått så kort tid sedan han fick avgå hos president Trump. Wiman problematiserar den normalisering som försiggår i USA liksom i Sverige. Vidare drar Wiman en parallell till den tysk-judiske lingvisten Victor Klemperer. Som språkvetare hade Klemperer möjlighet att förstå hur just vardagsspråket förändrades samtidigt som människors medvetande undergrävdes, något han analyserar i sin bok "LTI – Lingua Tertii Imperii, Tredje rikets språk", utgiven 1947. Utifrån Klemperers bok exemplifierar Wiman med ord och begrepp som nazisterna hatade, däribland "objektivitet" och "intelligens". Oppositionella kallades för "intelligenssnobbar" eller "objektivitetsfanatiker". Idag har de ersatts mot begrepp som "PK-eliten" d.v.s. överdriven noggrannhet med att följa rådande politiska värderingar. Att vara politiskt korrekt ses idag inte som något positivt utan snarare att inte våga uttrycka sin egen uppfattning och på så vis attrahera nya anhängare. Något fult, smutsigt och framförallt oärligt. Samhället har successivt förändrats och hårdnat, och med de senaste årens attityd är det en vinst för *Nya tider*.

I studien "Global Views on Immigration and the Refugee Crisis" utförd av Ipsos, från september i år har man mätt attityderna till invandring i 25 olika länder. I de traditionellt mest invandringsvänliga länderna Sverige och Tyskland har inställningen snabbast vänt i negativ riktning. Andelen positiva till invandring är idag 25 procent i Sverige till skillnad från 2011 då hela 37 procent svenskar hade en positiv attityd till invandring.

Ett lägre förtroende för våra politiker är ett faktum, trots att de anammat *Nya tiders* åsikter. Kampen om väljarna är större än någonsin, i en tid av ovisshet, falskhet och systematisk lögn. För att inte nämna den rysk-amerikanske författaren och journalisten Masha Gessens fjärde råd i hennes sju överlevnadsregler efter ett år med Trump. "Bli ursinnig, med tanke på vår benägenhet att normalisera är det viktigt att behålla sin förmåga att bli chockad". Kanske sammanfattar det vår tid. Fakta sammanfattar inte sanningen, vare sig det handlar om *Nya tider* eller Trump. På samma gång som fakta blir vinklad slår det tillbaka mot vår tids demokrati. Åsikter mörkas samtidigt som vårt begränsade tänkande är ett faktum. Frågan är komplex men kanske måste vi komma till insikt att yttrandefrihet inkluderar alla.

Låt *Nya tider* stå i sin slutna monter på bokmässan och tillhöra etablissemanget. Smekmånaden kommer vara kort. Tillsammans slår vi tillbaka likt Gessens fjärde överlevnadsregel; bli ursinnig, chockad. Mot den snedvridna sanningen som *Nya tider* målar upp. Och ja Vávra Suk, yttrandefriheten har segrat, din tids motståndsrörelse har just segrat.